

Acta de reunió Espai de Debat Educatiu (EDE)

Data: divendres 12 de juny de 2020

Hora: 18 h

Lloc: reunió virtual a través de Zoom

Assistents:

1 ciutadana de Montornès, 1 mestra de l'escola Mogent, 1 educadora del departament d'Infància, 1 tècnic de diversitat funcional, 1 representant de la Biblioteca municipal, 1 tècnica d'Igualtat, 1 tècnica d'Educació, 1 cap d'Àrea d'Acció Social, la regidora d'Igualtat, 2 persones de la Diputació de Barcelona i 1 persona de la cooperativa Coeducació

Desenvolupament de la sessió

Comentem els vídeos "Dibuixant el gènere". Està molt ben explicada la diferència entre sexe i gènere. En general portem molt impregnat el pensament que els nens són d'una manera i les nenes d'una altra i els vídeos t'expliquen per què tenim aquest pensament.

Des de la Biblioteca es comenta que tenen una bibliografia que tracta aquest tema i també sobre patis coeducatius. Es parla d'un llibre que es diu Duna de la Muriel Villanueva molt recomanable.

Amb 4 anys comences a dir això és de nen i això és de nena. I no tenim una acció educativa continuada per revertir això. El llenguatge hi fa molt. Al professorat li costa i els lingüistes estan en contra.

Amb aquest tema no hi ha generacions, pot ser ara hi ha una mica més de consciència però els que tenim fills i filles veiem com hi ha una part

d'aquesta cultura que la portem molt endins perquè es continuen reproduint rols.

La pèrdua pels nois de la masculinitat tradicional i de les noies de no ser tant femenines també costa. Si vols escapar del clixé de noia femenina costa molt i sembla que t'hagis de justificar. La petjada de la cultura és molt important, l'entorn ens condiciona i no podem escapar als colors, les joguines... Què passa quan intentem trencar normes? Per exemple, amb canvis de sexe. Sembla que hi ha com uns càstigs, unes sancions.

La cultura ha canviat, però la manera de ser dona o home és diferent en diferents cultures. Els vídeos també parlen de desigualtat, de poder i de privilegis. Ningú vol perdre els privilegis.

Amb el gènere tothom pateix, tant per ajustar-se a la norma com per trencar-la. De fet, tots i totes tenim una castració perquè ens eduquen potenciant unes habilitats i actituds diferenciades i ens perdem l'altra part. Es comenta que està molt bé que en els vídeos hi apareguin extraterrestres, amb la imatge de que algú s'ho mira des de fora. Hi ha patiment tant si t'ajustes al model com si el tens massa interioritzat. El fet de mirar-ho des de fer-ho fa que puguis qüestionar que el fet de néixer amb penis o vagina i que després s'associïn uns trets diferenciats estructurari tant la societat. Podria estructurar altres coses (persones altes/baixes, color de cabell, tipus de nas...), però és el gènere el que estructura.

No hi ha una dicotomia entre biologia i cultura, sinó que les dues coses operen.

Què passa amb les persones que no encaixen en el gènere binari home/dona?

També cal pensar que som persones humanes i tenim capacitat de canvi. I quan agafes l'actitud de tenir aquesta mirada més crítica, ho vas integrant. El canvi costa, no t'ho posen fàcil, el canvi cultural és molt difícil i si et despistes tornes enrere.

Des de l'escola quan a vegades veiem nens i nenes amb identitats de gènere diferents i volem que no pateixin com generacions anteriors, no sabem com fer-ho. S'explica que el problema no el té el subjecte, sinó el sistema que t'obliga a situar-te en un cantó o un altre. El que hem de fer és que el que els oferim no sigui tant binari: els nens i les nenes.

El Capitalisme se sustenta en la desigualtat de gènere, on unes persones fan una cosa i les altres una altra. Canviar de llenguatge posa en qüestió el sistema. Quan treballem amb els claustres hem de mirar com les mestres han estat socialitzades, què reproduïxen. Si mirem enrere moltes decisions que prenem estan condicionades pel gènere. El Capitalisme agafa allò dolent de cada gènere: treball remunerat homes i dones, depilació homes i dones, cura estètica homes i dones...

Amb la criança és un moment en que es revisa la manera de fer condicionada pel gènere i les contradiccions que hi ha entre voler una igualtat en la cura dels infants i alhora reproduir rols diferenciats per gènere (mare entregada a la criança/ pare més distant). Però tampoc hem de deixar els nostres desitjos (per exemple la criança). El que volem és justament posar la cura al centre, donar valor a allò que tradicionalment s'ha assignat a les dones i que l'home també tingui aquest desig de cura. És important poder decidir si ell o ella volen estar amb els fills i filles, que no sigui sempre ella la responsable. També apareix el sentiment de culpa quan no respons al model de mare que s'espera de tu, com si no complissis expectatives. Els homes que es volen implicar en la criança s'han de fer pesats perquè sinó, tothom entén que les decisions sobre la

criança les ha de prendre la dona. Hi ha també com una pressió sobre com ens posicionem respecte la criança i la maternitat. Hi ha com una obligació de ser mare i quan ets mare tothom pot jutjar.

Amb la pandèmia el personal sanitari son metges (homes) i infermeres (dones), està dividit així. I no es valoren tasques de neteja que solen fer les dones.

Les dones rebem uns missatges d'aconterar, d'agradar i sinó, hi ha un judici, de no molestar, d'estar sempre predisposada, depilada per si tens un accident... Els homes de ser valents.

El gènere femení està a la part de baix del sistema jeràrquic però el que implica el gènere masculí també fa mal: pressió per ser fort, t'han d'agradar totes les dones, no plorar... Han de deixar de ser persones. Si ets una dona has de ser tendra i cooperativa.

Però veiem d'on venim, ara estem més a prop de l'equitat. També és important tenir una visió optimista.

Ara es culpa el 8M de la pandèmia i també és una manera de no parlar de les residències, de com han recaigut les cures en les dones...

També preocupa molt el sexe de l'adolescència perquè està estès que els nois tenen unes necessitats sexuals de sexe oral que les noies han de satisfer. Però també hi ha noies molt dissidents.

Què fem amb la família que no pensa com nosaltres? A vegades et trobes amb converses o actituds de familiars, o fins i tot d'amistats que van en contra del feminisme. Hem de pensar que serveixen a les criatures per veure que hi ha diferents models. Amb la família el millor és l'acceptació.

També hem de tenir en compte el context sociocultural on vivim (ascens de Vox...). Es perillós perquè no tenen por de dir depèn de què.

S'apunta el tema de la manca d'autonomia en els infants, un dels temes treballats a l'EDE. És important que les criatures creixin amb autonomia, autoestima i que tinguin criteri per decidir. Hem de buscar gent crítica. Des de l'escola a través de debats, primer surt allò políticament correcte, però si estires va sortint el que porten de la família. Hem d'estirar per fer infants crítics.

Sobre el tema de l'autonomia hi ha noies que primer han sigut submises amb els pares i després amb els nòvios. Ara tornem a sobreprotegir.

Com a persones adultes podem fer petites dissidències per trencar el model. Com podem acompanyar a altres o als infants en aquest canvi? Hem de potenciar el sentit crític generant debat entre els infants. I quan tenim la sensació d'anar a contracorrent i estar soles, va bé estar en grup. A vegades pensem que tothom té aquesta mirada crítica, que tot el personal docent té aquesta mirada i no és així. Sovint l'escola diu: ja coeduquem, però és difícil fer-ho si no han fet tot aquest replantejament i canvi d'ulleres i de mirada. Això ho ha de promoure l'equip directiu.

Per fer aquest canvi és important l'accés a la informació, explicar què és el gènere, el sexe... que la gent pugui veure els vídeos que hem vist. Si no es fa res, entra el que la societat et dona. L'accés a la informació també és una arma de doble filo perquè a vegades es fan imatges que no es corresponen a la realitat, hi ha massa accés a tot. Es posa l'exemple, del llibre After de la Biblioteca que normalitzava una relació de violència i que moltes persones adolescents l'anaven a buscar.

En general necessitem posar noms a les coses, necessitem estereotips i classificar. El problema és quins atributs li donem a cada categoria. Com mires la realitat i com la interpretes.

És important actuar des de l'escola bressol perquè ja llavors hem rebut molts missatges.

El tema també és que hi ha molts temes que són tabús (sexualitat...) i quan surt alguna cosa que en parla ho van a buscar (per exemple, el porno, el plaer femení...). Pot ser cal parlar més de sexe, de porno... que hi hagi diversitat. És important donar diferents models: tothom en som responsables, l'escola, la família, l'entorn. Tothom hi ha d'estar implicat, però l'escola és on hi ha professionals de l'educació i hauria de ser un espai segur.

Quedem que reprenem les sessions al setembre i que ens reunirem el tercer divendres de cada més. També enviarem diferents materials que s'han proposat:

- Llistat de llibres de la Biblioteca.
- Enllaç vídeo Alba Povedano sobre sexualitat
- Notícia del tancament de Tamaya
- Pàgina de menstruïta power